

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

**PRIZONIER
în
CARPATI**

KEN JONES

PREDA PUBLISHING
DISCOVER THE STORY

Cuprins

Harta: Traseul meu târât de pe munte	i
Introducere : Avalanșa	iii

PARTEA ÎNTÂI

1 De la fum la zăpadă	3
2 Sălbăticia albă	15
3 Cățărare liberă	21
4 Prima noapte sub cerul liber	33
5 Prizonierul muntelui	49
6 A doua noapte sub cerul liber	61
7 Între codru și apă	65
8 A treia noapte sub cerul liber	85
9 Ziua cea mai lungă	87
10 Evadarea din sălbăticie	105

PARTEA A DOUA

11 Refugiul	117
12 Începutul calvarului	127
13 O perioadă dificilă	145
14 Înapoi acasă	155
15 Totul e trecător	161
16 Recuperarea	171
Epilog	173
Mulțumiri	177

AVALANȘA

Am ajuns la peretele de gheață în mai puțin de o oră și chiar dacă tot ce făcusem fusese să alunec pe fund, eram extenuat. Încă puțin și se lăsa seara, în 90 de minute urma să fie întuneric. În ciuda sperieturii de mai devreme, hotărâsem să încerc din nou escaladarea vârfului în următoarea zi și să pornesc la drum cu câteva ore înainte de răsăritul soarelui. Versantul urma să înghețe peste noapte din cauza gerului, suprafața va fi mai dură și mai sigură. M-am ridicat din nou în picioare și am reînceput coborârea. Ușor și constant. Planul era să mai cobor câteva sute de metri, să mai reduc din altitudine, și să găsesc un loc sigur pentru a campa la adăpostul copacilor, la o distanță bunicică de troienele potențial periculoase de pe drumul forestier. Așteptam cu nerăbdare căldura sacului meu de dormit și o ceașcă cu ceai fierbinte.

Deși iubeam senzația metalului penetrând gheața, acum mă simțeam prea lipsit de energie și concentrare pentru a-mi pune înapoi colțarii, așa că am decis să urmăresc linia pădurii și să înconjur peretele de gheață astfel încât să nu am nevoie de ei. Exact în momentul în care mă lăsasem în patru labe pentru a coborî de pe o stâncă, deasupra mea s-a auzit un pârâit distinctiv. Un sunet curat, clar și neașteptat, ecoul lui călătorind spre vale și inundând povârnișul deschis cu un vaiet grav. A urmat un moment de liniște perfectă, apoi al doilea pârâit. Inima mi s-a oprit în loc. Timp de câteva secunde am fost paralizat, incapabil să reacționez în vreun fel.

Avalanșă!

O bucată mare din creasta acoperită de zăpadă, lată de aproape 50 de metri, s-a rupt într-o formă zimțată la aproximativ 500 de metri deasupra mea, arătând de parcă o porțiune din munte s-ar fi desprins, decupând o

deschizătură în versant. A început să alunece ușor, cu o mișcare aproape uniformă, apoi pe măsură ce acumula energie și volum, a luat-o la goană spre mine cu o viteză crescândă, involburând versantul neted și împrăștiind zăpada cu o forță atât de mare încât acoperea cerul cu o ceață albă. Venea la vale mai repede decât mi-aș fi putut imagina, zgomotul și vibrațiile mă învăluiau din toate direcțiile în același timp, simțeam cutremurul venind chiar și de deasupra. Simțurile mele, în mod normal ascuțite și mereu la datorie, fuseseră brusc reduse la o senzație de teroare. Unică, singulară, atotcuprinzătoare. Am rămas stupefiat și nemișcat, holbându-mă cu gura deschisă ca un imbecil, total incapabil să-mi mut privirea și să întorc spatele scenei care mi se desfășura în fața ochilor. Trăiam un moment de frică pură, nedisimulată, de o intensitate mai mare decât tot ce trăisem vreodată în viața mea.

PARTEA ÎNTÂI

Există anumite momente în situații dificile, îndepărtate, în care nu mai e loc de îndoială. Acolo întrebările lipsesc cu desăvârșire. Părerea mea este că acestea sunt momentele cu adevărat importante. Dacă întrebarea dispare, dacă dubiul nu mai există, înseamnă că nu trebuie să dau niciun răspuns. Ființa mea în viață, acesta este răspunsul. Eu sunt răspunsul.

Reinhold Messner

DE LA FUM LA ZĂPADĂ

Elvis Hostel – Cu o zi în urmă...

Cu echipamentul impermeabil împrăștiat pe podea, am început să împachetez totul într-un rucsac mare, asigurându-mă că lucrurile de care voi avea nevoie cel mai des sunt în partea de sus: sac de dormit, sac de bivuac¹, pelerină la care aveam montate corzi elastice, lenjerie termică, hanorac, șosete de rezervă și mănuși. Rândul următor: două rații de 24 de ore împărțite în pachetele de o masă, îndesate în două gamele, o butelie de camping și un aragaz de voiaj, cutii cu chibrituri windproof și tablete de urotropină. Apoi a urmat o uniformă de camuflaj din Gore-Tex. Deasupra am înghesuit un rucsac mic doar cu șosete de schimb, un termos și o sticlă cu apă. În interiorul compartimentului de sus al rucsacului am pus o lanternă Mag de rezervă, un al doilea aparat foto de unică folosință și o mică trusă de prim ajutor. În partea din spate, în săculețul cu fermoar din exterior am pus o sticlă cu apă. Tot acolo, legate de o parte și alta a rucsacului erau pioletul și colțarii. Celelalte articole utilitare, ca de pildă briceagul meu multifuncțional Leatherman și busola Silva erau legate de buzunarele jachetei mele. Mai trebuia doar să cumpăr o hartă și dimineață eram gata de plecare. Mă hotărâsem să îmi las GPS-ul, telefonul prin satelit și rachetele de semnalizare sub patul de acasă, din Manchester. Îmi adusesem telefonul mobil cu mine, dar nici măcar nu-l deschiseseam. Știam că era imposibil să aibă semnal în munți și în plus, nu voiam sprijin tehnologic; esența planului meu era să mă deconectez de la tehnologie pentru a mă conecta la natură.

¹ Accesoriu complementar sacului de dormit, un fel de husă protectoare împotriva umezelii. Este recomandat pentru dormitul în aer liber, fiind alternativa minimalistă a unui cort tradițional.

Cu mult înainte să ajung în România, planul meu fusese să-mi croiesc drum prin lanțul muntos Făgăraș și să escaladez Vârful Moldoveanu, care se înălța la peste 2 500 de metri, fiind cel mai înalt vârf muntos al țării. Această parte din Alpii Transilvaniei este sălbatică și izolată și chiar dacă nu pare cine știe ce ca altitudine în comparație cu Alpii Europeni, zona era mult mai puțin populată de alpiniști, iar vârfurile rareori escaladate iarna. Aceasta avea să fie marea mea provocare, un test de duranță în care să simt renăscându-se simțul aventurii căruia îi simțisem lipsa de când plecasem din armată. Ca la orice ascensiune nouă, aveam gânduri și îndoieli; mă duceam singur și condițiile urmau să fie dure, asta era clar. Fusesem conștient încă de la început că în aceste locuri abilitățile mele de alpinist vor fi puse la încercare mult mai puțin decât capacitatea de a face față diverselor provocări la care mă va supune muntele. Dar în ciuda riscurilor de a merge solo, escaladarea Făgărașului urma să-mi ofere tot ceea ce căutam în această perioadă a vieții mele: încredere în mine, un scop în viață, provocare fizică, evadare din rutină și contact direct cu natura, măretia și frumusețea sa. Și mai presus de toate, voiam să plec în lume, să-mi stabilesc propriul traseu nebătătorit de nimeni.

Plecarea la drum

Aerul rece al dimineții îmi tăia respirația în timp ce măsuram cu pasul peronul stației de tren din Brașov pentru a mă încălzi. Fulgii de zăpadă roiau ca albinele în jurul globurilor mici de lumină galbenă ale felinarelor din stație. Dincolo de lumina electrică erau insesizabili, atingerea rece pe fața mea fiind singurul semn al existenței lor. Mi-am coborât privirea spre calea ferată acoperită cu gheață și m-am gândit cât de rece și imobil arăta totul. Ziua aceea avea să fie doar un preambul.

Am început să mă întreb ce caut aici, de ce nu sunt în pat, proiectând în minte imagini pline de căldură ale prietenilor de acasă care probabil stăteau confortabil în jurul șemineului în vreun pub demodat dintr-un sătuc de țară, sărbătorind Anul Nou. Apoi m-am gândit la toți ceilalți turiști de la hostel, care probabil încă dormeau buștean în pilotele lor. Știam că în câteva ore se vor da jos din pat și vor lua o gustare, după care se vor îndrepta spre pârtiile de ski. Mai târziu vor lua cina împreună, după care vor avea parte de o noapte de pomină în barurile vechi din oraș. În aceste momente, mă simțeam singur. Era o senzație cu totul diferită

de singurătatea aceea adevărată, dar era totuși un sentiment puternic care mă făcea să duc dorul prietenilor și bucuriei festive de acasă. Deși nu mă deranjase niciodată singurătatea, au existat momente în timpul călătoriilor când râvneam să am alături pe cineva care să-mi țină companie. E unul dintre dezavantajele de a călători de unul singur, acele momente rare de distanțare și lipsă a oricărei legături umane. Nu poți să fabrici o prietenie, așa cum nu poți nici să stabilești o relație peste noapte. Este ceva ce vine de la sine și adesea întâmplător, așa că, până să sară prietenia și în calea ta, trebuie să te mulțumești cu propria companie. Cei care au simțit pe propria piele incertitudinea călătoriilor solo știu despre ce vorbesc: uneori merită orice efort, dar alteori stai și te întrebi ce Dumnezeuului faci acolo.

Eram conștient că ratam multe lucruri făcând alegerea asta. Deși mă gândisem uneori să încep să duc un trai normal, nu părea că se va întâmpla vreodată. În schimb, mă găseai tot timpul implicat în vreo aventură. Dacă nu, eram acasă și puneam la cale una. Nici nu mai țin minte de câte ori am trecut prin fața vreunui bar și am fost invitat înăuntru de prieteni ca să ne distrăm. De prea multe ori a trebuit să mă scuz și să trec mai departe pentru că eram în mijlocul unui plan de antrenament. Ar putea fi considerată o existență frustrantă și solitară, dar vine un moment în care știi că a meritat tot efortul. Momentul este atunci când antrenamentul începe să dea roade și reușești să te bucuri de libertăți rarissime și privilegiate. De când mă știu, am avut un fel de a fi aventuros și neconvențional și un astfel de mod de viață mi se potrivește. După toate lucrurile prin care am trecut, am rămas fidel filozofiei că adevărata aventură se află nu neapărat în ținuturile îndepărtate și în creierii munților, ci mai degrabă în hotărârea de a schimba confortul și siguranța din sânul familiei cu nesiguranța locului în care vei pune capul jos peste noapte și surprizele constante pe care o viață neliniștită ți le scoate în cale.

Privind pe fereastra trenului la peisajul de țară care îmi defila prin fața ochilor, sentimentele mele au trecut de la melancolie la un soi de satisfacție. Momente ca acestea, departe de toți și de toate, îmi ofereau ocazia rară de a trece în revistă și a reflecta asupra aventurii agitate și nesfârșite din ultimii ani. Trecusem printr-o mulțime de lucruri. Fusesem în armată timp de patru ani ca parașutist, după care doi ani ca soldat în Forțele Speciale. Acum, la 26 de ani, duceam o viață cu totul diferită. Eram student la Științe Politice în cadrul Universității din Manchester. Noul meu stil de viață era provocator și nu se asemăna deloc cu ceea ce făcusem

până atunci. Eram mai în vârstă decât colegii mei și mă simțeam diferit, la început simțeam că locul meu nu e acolo. Dar în cele din urmă am început să mă simt în elementul meu, mi-am făcut prieteni noi pe care, altfel, nu aș fi avut cum să-i întâlnesc. Îmi plăceau cursurile și aveam suficient timp pentru călătoriile și aventurile mele.

Mă gândeam la evenimentele care mă aduseseră aici și, pentru prima dată, am realizat ce rol decisiv a avut un moment de indisciplină în schimbarea destinului meu, îndepărtându-mă de viața militară și direcționându-mă înapoi către școală.

De când mă știu am fost fascinat de tot ce era legat de armată. Am petrecut multe weekenduri îmbrăcat în ținută de camuflaj, furișându-mă în zona de antrenament militar din satul apropiat, împreună cu fratele meu și câțiva dintre prietenii noștri la fel de neascultători ca și noi. Pe măsură ce creșteam deveneam din ce în ce mai interesat de o carieră militară. Mă uitam prin cărțile vechi ale tatălui meu sau priveam plin de admirație fotografiile alb-negru ale soldaților aflați în etapa de pregătire pentru SAS², mărșăluind prin ceață pe vârfurile înzăpezite ale munților Brecon Beacons, cu puști în mână și rucsacuri grele în spate. Eram fascinat de abilitatea acestor oameni de a acționa în orice situație și profund impresionat de poveștile legate de legendara lor formă fizică, care le permitea, de pildă, să alerge 32 de kilometri cu un rucsac plin de cărămizi în spate.

Pe lângă ambițiile de soldat, am fost și un sportiv pasionat. Directorul școlii mele fusese ofițer RAF³ și punea mult accent pe sport și jocuri sportive, așa că de la o vârstă fragedă am făcut o pasiune pentru mișcare și activități în aer liber. Crescând în partea rurală a ținutului Shropshire, am prins gustul explorării pădurilor și munților. Mă entuziasmau provocările pe care le presupunea muntele, eram un puști căruia îi curgeau prin vene aventura și nesupunerea. Pe măsură ce am înaintat în vârstă, interesul pentru armată s-a mai diminuat, dar din cauza rezultatelor academice dezastruoase din timpul liceului, care mi-au distrus orice șansă de a intra la o universitate decentă, ideile și ambițiile mele cu privire la o carieră militară și-au făcut din nou apariția. Văzusem documentarele TV despre Regimentul de Parașutiști și Trupele de Comando ale Marinei Regale și știam că au cele

² Special Air Services, unitate din cadrul Forțelor Speciale britanice (UKSF) renumită pentru programele severe de antrenament care îi permit să ia parte la misiuni cu risc foarte ridicat.

³ Royal Air Force, divizia aeriană a Forțelor Armate Britanice.

mai dificile cerințe de admitere și că sunt printre cele mai bune unități de luptă din lume. Am depus cerere de înscriere pentru amândouă în același timp, și m-am alăturat parașutiștilor deoarece îmi ofereau primii ocazia de a începe antrenamentul standard de recrutare. Perioada în care am fost parașutist a fost cea mai bună și, în același timp, cea mai grea din viața mea și, deși sunt extrem de mândru de ea, după finalizarea stagiului minim am plecat cu intenția de a-mi îndeplini visul și de a-mi încerca norocul în Forțele Speciale, urmând o cale oarecum neobișnuită.

După finalizarea perioadei de antrenament, am lucrat în cadrul Forțelor Speciale timp de doi ani, petrecând ceva timp cu rezerviștii și cei din SBS⁴ (Special Boat Service). Această etapă secundară din cariera mea militară a fost fără îndoială cea mai frumoasă și mai satisfăcătoare din punct de vedere profesional, având o influență majoră în dezvoltarea mea ca om și ca soldat. Acolo am învățat multe lucruri, am dobândit multe abilități și am legat prietenii durabile care m-au inspirat să cred că este posibil să urmez o facultate fără să renunț la armată. La primul meu interviu la Sterling Lines, baza SAS din Hereford, OC-ul (Ofițerul Comandant) m-a întrebat dacă m-am gândit vreodată să mă duc la facultate. Faptul că trecusem de selecție nu-mi oferea nicio certitudine, în ciuda experienței mele de parașutist, și mi-a spus că ar trebui să am un plan de rezervă serios în ceea ce privește viața mea. Mi-a mărturisit că mulți soldați au plecat din SAS regretând faptul că nu și-au terminat studiile.

Catalizatorul care a declanșat schimbarea a fost gestul care m-a exclus temporar din armată, dar acumularea de incidente disciplinare fusese de mult timp precedată de sentimentul meu că nu eram totuși făcut pentru o viață militară. Eram individualist și iubeam cu fanatism ideea de libertate, dar cel mai dificil mi s-a părut să mă supun rutinei și regulamentelor sufocante ale vieții de cazarmă. Faptul că vorbeam fără menajamente și nu aveam cine știe ce respect pentru autoritate venea în contradicție cu viața de armată și mă băga în belele în mod regulat. Treptat, părerea mea despre mine, colegii și viitorul meu în sistemul militar, în special în Regimentul de Parașutiști, a început să se schimbe. Este oarecum ironic că aceeași curiozitate și simț al aventurii care mă determinaseră inițial să mă înrolez, mă vor împinge în cele din urmă către o altă direcție. Dar în ciuda conduitei mele prea puțin exemplare fusese un soldat împlinit și încă mă întrebam

⁴ Unitate a Forțelor Speciale din cadrul Serviciilor Navale din Marea Britanie.

dacă după facultate ar trebui să mă întorc în armată cu norma întreagă sau nu. Avusesem parte de provocări fizice extraordinare și învățasem abilități speciale, iar acum cel mai mult îmi lipsea camaraderia. La un moment dat am ajuns chiar să mă ofer voluntar pentru testare la Trupele de Comando ale Marinei Regale pentru a intra în grațiile celor care mi-ar fi putut facilita revenirea la fosta mea unitate SBS. Antrenamentul trebuia să înceapă la trei săptămâni după vacanța de Crăciun, și până atunci aș fi putut să-mi termin și studiile. Părea că, în cele din urmă, voi putea împăca și capra și varza și eram entuziasmat.

Lăsând în spate orașul, am fost întâmpinat de niște privesți de poveste ale unui peisaj rural atemporal, în care satele medievale supraviețuiseră realmente neatinse de secolul 21. Drumul nu era mărginit de copaci și erau puține garduri, așa că ochii călătorului erau întâmpinați de câmpii întinse dominate de culorile maro și galben, pe alocuri acoperite cu zăpadă, toate formând un mozaic aleatoriu de culori. Câpițe imense de fân, rotunde și acoperite cu prelate legate cu funii, împânzeau câmpiile fără a urmări un tipar anume, iar satele și casele țărănești păreau și ele din vremuri apuse, cu mori de vânt, mori de apă și din loc în loc câte o căruță trasă de cai. Toată viața visasem să vizitez regiunea sălbatică a Transilvaniei, un loc pe care Bram Stoker îl prezentase ca fiind sinistru și bântuit, dar pe care eu îl vedeam mai degrabă apropiat de regiunea Shire din *Hobbitul* lui Tolkien. Am făcut câteva poze de la fereastra trenului, dorindu-mi să fi avut un aparat mai bun decât jena aia de aparat de unică folosință.

După o oră de mers, am zărit pentru prima oară munții, un morman imens de piatră și zăpadă înălțându-se în peisajul multicolor. Trenul a virat și munții au dispărut brusc în spatele pădurilor și porțiunilor de pământ sterp. Când au reapărut în raza mea vizuală erau magnifici și captivanți, cu vârfurile ascuțite ca niște pumnale reliefate de soarele care le bătea din spate. Evidențiindu-se printre câteva vârfuluri cu o înălțime relativ egală, Moldoveanu se ridica maiestuos deasupra tuturor. Înălțându-se la peste 2 500 de metri, este cel mai mare vârf din munții Făgăraș care, deși reprezintă o grupă muntoasă independentă, face parte din lanțul muntos Carpați, care formează un mare arc de 1 500 de kilometri din Cehia până în România, terminându-se la defileul Porțile de Fier de pe Dunăre.

Ceva mai în față, la un nod de cale ferată, am observat câteva șine care duceau către o bază militară păzită. Baza mi-a stârnit interesul pentru

că știam că un detașament din fosta mea unitate militară se antrenase de curând chiar în această zonă. Un prieten îmi povestise amuzat cât de viclene fuseseră gazdele lor care într-o zi, în timpul cinei, trimiseseră o femeie de serviciu să spioneze locul de campare al detașamentului. Deși, așa cum s-a exprimat prietenul meu, „orice soldat care-și merită solda știe foarte bine că în armată nu curăță nimeni după tine, indiferent cât de ospitalieră este gazda”, femeia de serviciu și-a văzut de treabă dar, în cele din urmă, a fost prinsă de santinelă în timp ce încerca să fotografieze dispozitivele secrete de comunicare radio ale unității. „Dacă femeia nu ar fi fost prinsă, informația ar fi ajuns în Moscova înainte să ne terminăm noi desertul.”

Deși totul fusese perceput ca o chestiune amuzantă, erau conștienți că nu trebuie să întoarcă spatele armatei române și spionilor ei. Asta îmi provoca un sentiment de nesiguranță în contradicție cu exaltarea pe care o simțeam.

Am dormit o bună parte din călătorie și când m-am trezit, peisajul de afară se transformase complet. Farmecul rural fusese înlocuit de sălbăticia carpatică: munți zimțați, păduri întunecate de nepătruns și ruine din piatră cu parapeti șubrezi care ascundeau pasaje secrete prin văile munților. Am simțit o bucurie crescândă, asta era România pe care venisem să o văd. Un loc mitic de legendă unde urletul din depărtare al lupului încă îți îngheța sângele în vine în mijlocul nopții, unde urșii lăsau semne de gheare pe brazii falnici și râsul stătea la pândă în umbra pădurilor înalte și a stâncilor. Nu-mi puteam stăpâni entuziasmul la un asemenea peisaj înfricoșător, care ar fi putut face cu ușurință parte dintr-un film cu Dracula. Poziționată strategic pe un afloriment de piatră se înalța o fortăreață veche din piatră cu aspect sumbru și mitic. Avea un turn singuratic și era înconjurată de un codru terifiant. Singurul lucru care mai lipsea pentru a întregi scena era un stol de lilieci care să dea năvală, dar asta nu s-a întâmplat.

Mi-am dorit întotdeauna să vizitez castelele implicate în mitul Dracula, mai ales Castelul Bran, presupusa casă a personajului principal din cartea lui Bram Stoker. Citisem cartea când aveam 13 ani și fusesem vrăjit de poveste încă de când îl văzusem pe Christopher Lee interpretându-l pe conte. Eram dornic să văd cu ochii mei și să fac legătura dintre mitul lui Dracula și legenda lui Vlad Țepeș, a cărui istorie fusese inclusă în povestea fictivă din opera originală a lui Stoker. Într-un muzeu din București văzusem copii după vechi gravuri în lemn, de origine germană, înfățișând cruzimea lui Vlad care se ospăta cu fripturi în timp ce călăul său ciopârtea corpurile